

ВИСНОВОК

про якість освітньої діяльності закладу освіти, внутрішню систему забезпечення якості освіти за результатами проведення управлінням Державної служби якості освіти у Чернівецькій області інституційного аудиту

<u>Чернівецького ліцею № 8 імені Тараса Григоровича Шевченка Чернівецької міської ради</u> (Чернівецький ліцей № 8 імені Т. Г. Шевченка)									
Юридична адреса: <u>Україна, 58005, Чернівецька обл., місто Чернівці, ПРОСПЕКТ</u> <u>НЕЗАЛЕЖНОСТІ, будинок 68;</u> тел: <u>(0372)531278,</u> <u>ШИМАНСЬКИЙ Віктор Миколайович</u> <i>(найменування суб'єкта господарювання, місцезнаходження, телефон / П.І.Б. керівника)</i>									
Ідентифікаційний код юридичної особи за ЄДРПОУ	2	1	4	3	1	0	6	9	
Засновник юридичної особи	Чернівецька міська рада								
Ідентифікаційний код засновника юридичної особи за ЄДРПОУ	3	6	0	6	8	1	4	7	
Юридична адреса	Поштовий індекс		5	8	0	0	0		
Чернівецька обл., місто Чернівці, ПЛОЩА ЦЕНТРАЛЬНА, будинок 1	Телефон		(0372) 52-59-24						
	Факс		(0372) 55-35-39						
<i>(область, район, населений пункт, вулиця, номер будинку, корпусу)</i>	E-mail		document@rada.cv.ua						
Фактичне місцезнаходження	Поштовий індекс		5	8	0	0	0		
Чернівецька обл., місто Чернівці, ПЛОЩА ЦЕНТРАЛЬНА, будинок 1	Телефон		(0372) 52-59-24						
	Факс		(0372) 55-35-39						
<i>(область, район, населений пункт, вулиця, номер будинку)</i>	E-mail		document@rada.cv.ua						
Прізвище, ім'я, по батькові керівника закладу освіти	Шиманський Віктор Миколайович								
Строки проведення інституційного аудиту	25.01.2022-07.02.2022								
Розпорядчий документ, на виконання якого проводився інституційний аудит	Наказ № 09 від 18.01.2022								
Реєстраційний номер акта, складеного за результатами проведення інституційного аудиту	№ 01-09/09-23/1								
Загальна кількість працівників на день перевірки	105								
З них педагогічних працівників	86								
Загальна кількість здобувачів освіти на день перевірки	1062								

Особи, які беруть участь у проведенні інституційного аудиту:

Посадові особи органу державного нагляду (контролю):

ГРИГОР'ЄВА Олена Володимирівна – заступник начальника управління - начальник відділу інституційного аудиту управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області (голова);

ЧЕРКЕЗ Інна Богданівна – заступник начальника відділу інституційного аудиту управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області;

ГАЛАЙ Жанна Олександрівна – головний спеціаліст відділу інституційного аудиту управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області.

ПЕТРОВ Олег Миколайович – директор Новоселицького ліцею №1 Новоселицької міської ради Чернівецького району Чернівецької області;

ОПАЄЦЬ Катерина Костянтинівна – заступник директора з навчально-виховної роботи Опорного закладу освіти Глибоцький ліцей Глибоцької селищної ради;

ПОПЕСКУ-МАРЧУК Іуліана Миколаївна – заступник директора з навчально-виховної роботи Сторожинецької гімназії Сторожинецької міської ради Чернівецького району Чернівецької області;

БОДНАРЮК Аліна Василівна – заступник директора з навчально-виховної роботи Слобідського ліцею Новоселицької міської ради Чернівецького району Чернівецької області;

БІЛИНСЬКА Аліна Вікторівна – заступник завідувачої філії з навчально-виховної роботи Опорного закладу освіти Клішківської сільської ради Дністровського району Чернівецької області;

КОРЖУК Віра Зотіївна – директор середньої загальноосвітньої школи I-II ступенів с.Мошанець Кельменецької селищної ради Дністровського району Чернівецької області (ЗЗСО).

Керівник суб'єкта господарювання або уповноважена ним особа:

директор Шиманський Віктор Миколайович

(найменування посади, прізвище, ім'я та по батькові)

треті особи: не залучались.

Загальна характеристика закладу освіти

Чернівецький ліцей №8 імені Тараса Григоровича Шевченка є закладом загальної середньої освіти міста обласного значення із визначеною засновником територією обслуговування. Ліцей у своєму складі має початкову школу та гімназію. Заклад освіти розміщений у типовій споруді загальною площею приміщень 4707 кв. м з проектною потужністю 920 учнів.

У закладі працює 86 педагогічних працівників та навчається 1062 учня, серед яких один має особливі освітні потреби (для нього утворено інклюзивний клас), для однієї дитини організовано педагогічний патронаж, двоє учнів за бажанням батьків навчаються за сімейною формою навчання.

Заклад отримав статус ліцею та приєднав початкову школу в 2021 році. До 2021 року заклад функціонував як заклад нового типу – гімназія II-III ступенів з вивченням двох іноземних мов: німецької та англійської.

Ліцей співпрацює з Посольством Німеччини в Києві, Українсько-німецьким культурним товариством Gedankendach, гімназією міста Дюссельдорф (Німеччина), є партнером Гете інституту, членом асоціації DSD шкіл, учасником міжнародної програми Школи партнери майбутнього.

Джерела інформації для формування висновків:

1. Опитувальний аркуш керівника.
2. Інтерв'ю з керівником (1).
3. Інтерв'ю із заступниками (1).
4. Спостереження за освітнім середовищем.
5. Спостереження за проведенням навчальних занять (кількість проведених експертною групою спостережень занять: 58).

6. Анкетування учнів (кількість респондентів: 161).
7. Анкетування педагогічних працівників (кількість респондентів: 62).
8. Анкетування батьків (кількість респондентів: 514).
9. Вивчення документації (для оцінювання).

За результатами оцінювання освітніх і управлінських процесів та внутрішньої системи забезпечення якості освіти Чернівецького ліцею № 8 імені Т. Г. Шевченка визначено:

За напрямом 1.: Освітнє середовище закладу освіти

Вимога/правило	Опис досягнень закладу освіти і потреб у вдосконаленні освітньої діяльності та внутрішньої системи забезпечення якості освіти та рівні оцінювання за вимогами
1.1. Забезпечення безпечних і комфортних умов навчання та праці	<p>Територія закладу освіти не є безпечною для навчання та праці. Огорожа навколо закладу не забезпечує недоступність закладу освіти для сторонніх осіб: відсутні хвіртки, наявні пошкоджені ділянки огорожі. Під час проведення інституційного аудиту на території закладу постійно перебували сторонні особи, зокрема мешканці мікрорайону здійснювали вигул собак. Водночас несанкціонований заїзд транспортних засобів на територію неможливий. Приміщення ліцею не є достатньо безпечним та комфортним для здобувачів освіти: відсутні перешкоди для несанкціонованого доступу до приміщення сторонніх осіб. У закладі забезпечено архітектурну доступність для осіб з обмеженими фізичними можливостями до будівлі та в межах першого поверху.</p> <p>На території закладу наявний застарілий майданчик для здобувачів освіти початкової школи, який потребує модернізації. Водночас облаштовано огорожений сучасний майданчик для заняття спортом та фізичної активності зі штучним покриттям, який дає змогу проводити заняття більшістю ігровими видами спорту (волейбол, баскетбол, футбол, а також великий теніс). Проте майданчик не освітлюється. Наявне інше спортивне обладнання (гімнастичні стійки, рукоходи, вуличні тренажери). Уся територія закладу освіти безпечна для фізичної активності, відсутнє пошкодження покриття майданчиків.</p> <p>Територія загалом чиста та охайна, відсутнє нагромадження сміття, будівельних матеріалів, опалого листя. На території немає рослин, що можуть загрожувати життю та здоров'ю учасників освітнього процесу. Проте наявні дерева з сухими гілками, які потребують очистки. У внутрішньому дворі, що відгороджений парканом від іншої території закладу, розташований аварійний (надійно зачинений) стрілецький тир, який, за словами керівника закладу освіти, небезпечний для огляду та не підлягає відновленню. Територія закладу частково освітлюється у вечірній та нічний час.</p> <p>Навчальні приміщення для здобувачів освіти початкової школи розміщені на різних поверхах будівлі (зокрема, й на останньому третьому). Окремих вбиралень для учнів початкової школи не облаштовано, відповідно здобувачі освіти різних вікових груп користуються одними й тими ж санітарними вузлами. У приміщенні закладу освіти забезпечено: безпечне неслизьке покриття ганку будівлі закладу освіти з рельєфним маркуванням (водночас огороження і поручні вздовж сходів відсутні) контрастне, рельєфне маркування на стінах та підлозі; маркування контрастними рельєфними лініями пішохідних зон у приміщенні закладу освіти; візуалізацію</p>

призначення приміщень; вказівники. У закладі відсутні захащення коридорів, рекреацій, міжсходових клітин.

Зі слів директора, у закладі здійснюється регулярний моніторинг за дотриманням безпечного освітнього середовища (щоденно – огляд приміщень, спортивної зали, території закладу, спортивних майданчиків).

На момент перевірки повітряно-тепловий режим навчальних приміщень не відповідає санітарним вимогам: середня температура 15-16⁰С, в окремих кабінетах сягала 10⁰С. Санітарні вимоги до режиму освітлення усіх приміщень виконуються. У зв'язку з організацією навчання із застосуванням дистанційних технологій, а відтак, відсутністю в закладі здобувачів освіти, не вдалося простежити спосіб організації питного режиму. Зі слів керівника, під час очного навчання забезпечується індивідуальний питний режим учнів шляхом закупівлі бутильованої питної води із відповідними сертифікатами Держпродспоживслужби та особистими пляшками учнів.

Здійснюється щоденне вологе прибирання усіх приміщень у відповідності до санітарних вимог. Оскільки їдальня на момент аудиту не працювала, простежити прибирання приміщення їдальні, столів, стільців, місць для видачі готових страв не було змоги. Біля їдальні наявні рукомийники, гаряча вода, мило, паперові рушники, електросушарки.

У ліцеї облаштовано туалетні кімнати для хлопців та дівчат, працівників закладу. У трьох кабінках туалетних кімнат пошкоджені замки, пошкоджена зливна арматура на двох унітазах; тріщини на трьох рукомийниках. Наявні рукомийники, тепла вода, мило, туалетний папір, паперові рушники, електросушарки. Водночас чистоту та облаштування туалетних кімнат батьки оцінили на достатньому рівні: 18% відзначили на відмінно, 40% – переважно задоволені, 30% – переважно незадоволені, 12% – дуже погано. Натомість здобувачі освіти відзначили, що туалети потребують покращення: 17% вказали на їх відмінний стан, 23% переважно задоволені, і майже дві третини учнів вказали на неналежний стан облаштування вбиралень (29% переважно незадоволені і 31% дуже погано). Через дистанційний режим роботи закладу неможливо було простежити, чи достатньо облаштовані санітарні вузли, проте перевищення проєктної потужності закладу та результати анкетування учнів свідчать про недостатню кількість вбиралень та їх необлаштованість.

Кількість здобувачів освіти перевищує проєктну потужність приміщення закладу на 142 учні. Усі навчальні приміщення оптимально використовуються в освітньому процесі. Наявні диспропорції у кількості здобувачів освіти в класах однієї паралелі. Різниця між найбільшим і найменшим класом на паралелях других, третіх, п'ятих, сьомих, восьмих класів становить від 5 до 10 учнів. З метою підвищення якості освітнього процесу в закладі здійснюється поділ класів на групи з німецької мови, української мови, інформатики, англійської мови, праці та Захисту України. Проте через відсутність достатньої кількості облаштованих кабінетів інформатики під час вивчення цього предмета в чотирьох других класах не здійснюється поділ на групи, хоча кількість дітей до цього зобов'язує. Водночас Стратегія розвитку закладу освіти не передбачає зменшення мережі класів у наступні роки чи збільшення площ навчальних приміщень. За словами керівника закладу, у ліцеї перевищено норми наповнюваності класів, проте щороку ситуація покращується.

Робочі місця деяких педагогів розміщено в підсобних приміщеннях природничих кабінетів. Для інших педагогів облаштована зручна учительська, проте її площа не дозволяє створити персональні робочі місця

для всіх педагогів закладу. Водночас у закладі освіти відсутні облаштовані місця для відпочинку здобувачів освіти.

Отже, керівництво ліцею приділяє увагу створенню безпечних умов навчання здобувачів освіти та праці педагогічних працівників. На території та в приміщеннях ліцею чисто та охайно, створено умови для безпечної фізичної активності здобувачів освіти. Проте відсутність цілісної огорожі, а також системи заходів, спрямованих на унеможливлення доступу сторонніх осіб до навчальних приміщень, створює небезпеку для здобувачів освіти. Перевищення проектної потужності, а відтак, неможливість відокремити навчальні кабінети початкової школи від базової та старшої є чинником, що впливає на безпеку умов навчання здобувачів освіти початкової школи. Керівництвом закладу всі наявні приміщення використовуються раціонально.

У ліцеї недостатньо навчальних приміщень для реалізації освітньої програми, що й підтвердив директор під час інтерв'ю. Серед наявних навчальних кабінетів з відповідним обладнанням 14 класних кімнат початкових класів, 5 кабінетів української мови та літератури, 3 математики, 8 німецької мови, 3 англійської мови, 2 інформатики, по одному кабінету інших дисциплін, одна комбінована майстерня, по одній спортивній та актовій залі, одна бібліотека. Водночас для занять з хореографії використовують актову залу, а в спортзалі одночасно проводять навчальні заняття для двох класів за розкладом, із урахуванням вікових особливостей учнів. За словами директора, ліцей гостро потребує спортивного залу для учнів початкової школи. Ця потреба особливо актуальна в осінньо-зимовий період, коли неможливо використовувати літній спортивний майданчик. З цього приводу керівництво зверталось до засновника з пропозиціями щодо вирішення цієї проблеми.

У закладі не вистачає кабінетів інформатики. За словами керівника закладу освіти, для облаштування додаткового кабінету техніки (комп'ютерів) достатньо, не вистачає приміщень. Стеля актовій та спортивній зал перебувають в аварійному стані через протікання даху. У спортивній залі відсутня захисна сітка на вікнах та захисні екрани на батареях, зал потребує капітального ремонту. Проведення навчальних занять з хореографії та фізичної культури за наявних умов небезпечно. За результатами аналізу документації керівництво вживає заходів для покращення стану навчальних приміщень, зокрема звертається з клопотаннями до засновника, залучає батьків тощо.

Усі навчальні приміщення обладнані відповідно до вимог законодавства та освітньої програми, що підтвердив керівник закладу в інтерв'ю. Зокрема в ліцеї наявні: 56 комп'ютерів, 15 ноутбуків, 37 робочих місць вчителів обладнано персональними комп'ютерами, 21 клас мають інтерактивні дошки, з них 18 з проєкторами з інтерактивними функціями, у двох кабінетах встановлено інтерактивні панелі (мультиборди); 33 кабінети обладнано засобами візуалізації, наявні чотири проєктори, 29 телевізорів; п'ять кабінетів мають підключення до Wi-Fi. Кабінети фізики, хімії та біології мають все необхідне для проведення лабораторних та практичних робіт.

Отже, заклад недостатньо забезпечений навчальними приміщеннями, проте обладнання навчальних кабінетів є достатнім для реалізації освітньої програми.

Вивчення документації закладу освіти і спілкування з керівництвом засвідчили, що в ліцеї систематично проводяться навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. У закладі на видних місцях

розміщено плани евакуації, вказівників напрямків до виходу, місця з вогнегасниками. У закладі налагоджено роботу щодо профілактики травматизму, розроблено та затверджено положення про порядок проведення навчання та перевірки знань з цієї тематики. Здобувачі освіти (22% учасників анкетування) відзначили, що проведення інструктажів із залученням спеціальних служб здійснюється регулярно, половина (53%) – регулярно під час занять, майже чверть (23%) – в поодиноких випадках. Майже всі педагоги (92%) відзначили регулярність інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

У зв'язку з організацією навчання з використанням дистанційних технологій у закладі освіти не вдалося відстежити дотримання учасниками освітнього процесу вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки.

Отже, здобувачі освіти та працівники ліцею обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки.

За результатами вивчення документації та зі слів керівника всі педагоги пройшли навчання з надання домедичної допомоги, реагування на випадки травмування або погіршення самопочуття учнів і працівників під час освітнього процесу.

У ліцеї впродовж останніх років не зафіксовано випадків травматизму. Наявна вся документація щодо дій у випадку настання нещасного випадку або травмування учасників освітнього процесу. Всі педагоги (98%) знають про розроблений алгоритм дій у разі нещасного випадку із учасниками освітнього процесу та дотримуються його. Отже, працівники ліцею обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення стану їхнього здоров'я.

У ліцеї організовано харчування через аутсорсинг. Загалом його організація сприяє формуванню культури здорового харчування у здобувачів освіти. Біля їдальні розміщено рукомийники з милом та електричними/паперовими рушниками, стенди про здорове харчування та правила миття рук. У їдальні в достатній кількості наявний посуд та технологічне обладнання. У закладі наявне перспективне чотиритижневе сезонне меню та щоденне меню, проте його розміщено на висоті, недосяжній для учнів початкових класів. Як засвідчує документація, питання організації харчування постійно перебуває на контролі в керівництва ліцею. Спостерігається тенденція до покращення умов харчування. За словами директора ліцею, впродовж останнього часу модернізовано харчоблок (закуплено нове обладнання, здійснено капітальний ремонт), скарги не надходять. Згідно з анкетуванням, лише 20% учнів завжди харчуються в їдальні, трохи менше (19%) переважно харчуються, водночас майже третина (29%) учнів ніколи не користуються послугами шкільної їдальні і 32% роблять це іноді. Водночас переважна більшість батьків (79%), чиї діти харчуються в їдальні, загалом задоволені організацією харчування, 17% переважно не задоволені, 4% зовсім не задоволені. Серед причин незадоволення батьки називають несмачне приготування страв (74%), високу вартість харчування (17%), режим харчування (коротка тривалість перерв) (26%), відсутність свіжих овочів та фруктів (39%). Крім того, батьки нарікають на бідний асортимент продукції, температуру страв, грубе ставлення персоналу (це підтверджують й відповіді на додаткові запитання батьків). Серед опитаних здобувачів освіти більшість (63%) не харчуються в шкільній їдальні, лише 9% вважають, що їжа в їдальні смачна і корисна, 14% – як правило, смачна і корисна, така ж кількість учнів (14%) – їжа не смачна.

	<p>Серед причин відмови від харчування здобувачі освіти називали: високу вартість (9%), недостатню тривалість перерв (22%), несмачну їжу (15%). Водночас 6% учнів відзначили, що потребують особливого харчування; а більшість (66%) приносять їжу із собою. Серед педагогів лише 26% задоволені умовами харчування, 27% – переважно задоволені, 11% – переважно не задоволені, а понад третину (34%) – не користуються послугами шкільної їдальні.</p> <p>Отже, у ліцеї приділяють значну увагу створенню умов для харчування здобувачів освіти та працівників, проте потребує вдосконалення робота, зокрема звернення до засновника щодо забезпечення якості страв та надання послуг постачальником.</p> <p>Комп'ютери закладу освіти, а також інтернет-мережа не облаштовані технічними засобами та інструментами контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет. За словами керівника закладу, ліцей забезпечують інтернетом кілька провайдерів і з клопотаннями про безпеку трафіку до них не звертались.</p> <p>На постійну роботу закладу освіти щодо вироблення навичок безпечного користування інтернетом вказали 39% здобувачів освіти, 42% зазначили, що така робота здійснюється переважно під час навчальних занять з інформатики, водночас п'ята частина здобувачів (20%) відзначили, що такі заходи не проводилися. Анкетування засвідчило недостатню роботу закладу з батьками щодо інформування про безпечне використання мережі інтернет (лише 37% відзначили, що така робота здійснюється постійно, 21% – часто, 34% – іноді, 8% – ніколи) та щодо попередження кібербулінгу (лише 36% батьків вказали на системність заходів, 23% відповіли, що їх інформують часто, 31% – іноді, 10% – ніколи). Антивірусне програмне забезпечення встановлене на всіх комп'ютерах закладу.</p> <p>Отже, у ліцеї не створено умови для обмеження доступу здобувачів освіти до небажаного контенту в мережі інтернет, недостатньо уваги приділено формуванню навичок безпечного користування ним. Комп'ютери закладу захищені від шкідливого програмного забезпечення.</p> <p>У закладі освіти здійснюється системна робота з адаптації здобувачів освіти та їх інтеграції в освітній процес, а також педагогічних працівників до професійної діяльності. За словами заступника директора, серед форм надання допомоги педагогічним працівникам використовують взаємовідвідування навчальних занять, спільні засідання методичних об'єднань, творчі звіти вчителів. Значна увага приділяється підтримці молодих класних керівників. Для адаптації першокласників, п'ятикласників у закладі здійснюють діагностику, проводять різноманітні заходи. 74% батьків відзначили, що в їхніх дітей ніколи не виникало проблем з адаптацією, у 23% – іноді. Лише 4% батьків вказали на наявність проблеми з адаптацією дітей. Практично всі педагоги (99%) засвідчили, що в ліцеї застосовуються заходи, що допомагають педагогічним працівникам адаптуватись до змін умов праці.</p> <p>Отже, діяльність закладу щодо забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці потребує вдосконалення.</p>
1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм	<p>Заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу. У ліцеї розроблено, затверджено та оприлюднено на сайті закладу, на інформаційних стендах у приміщенні план заходів із запобігання булінгу, порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування), порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування). До розроблення Плану заходів із запобігання та протидії</p>

<p>насильства та дискримінації</p>	<p>булінгу (цькуванню) залучався учнівський парламент. На думку керівника закладу освіти, найкращим способом виховання, запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу є позитивна атмосфера в ліцеї. За словами заступників керівника, соціального педагога, класні керівники спостерігають за учнівським колективом проводяться бесіди.</p> <p>За результатами вивчення документації з'ясовано, що в ліцеї, згідно з планом роботи, реалізуються заходи із запобігання проявам дискримінації. Зі слів соціального педагога, таких випадків у закладі не зафіксовано. З метою виявлення передумов для таких випадків у закладі періодично проводять анкетування здобувачів освіти.</p> <p>Опитування виявило достатній рівень інформування батьків щодо попередження та зниження рівня дискримінації (56% з них вказали на здійснення такого інформування, 35% – на низьку періодичність, 9% – на відсутність такої роботи) та насилля (59% відзначили здійснення такої роботи, 32% – іноді, 8% – ніколи).</p> <p>Для запобігання проявам дискримінації в закладі освіти педагогічні працівники створюють атмосферу рівності, доброзичливості, взаєморозуміння (90%), демонструють власний приклад толерантного ставлення (86%), проводять класні години, інформаційно-роз'яснювальні заходи (37%).</p> <p>Переважає більшість здобувачів освіти (82%) інформацію про булінг та інші форми насильства отримують від педагогів, 29% – з інформаційних стендів у школі. Додатковим джерелом інформації є інтернет та соціальні мережі (71%), бесіди з батьками (28%), друзі та однолітки (31%). 24% здобувачів освіти відзначили роботу практичного психолога щодо інформування з цього питання.</p> <p>На думку соціального педагога, у закладі панує сприятлива психологічна атмосфера, доброзичливе спілкування між колегами та комфортна міжособистісна взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу, що забезпечує психологічно комфортне середовище в ліцеї. Попри те, що переважна більшість учнів (83%) заперечили наявність регулярних випадків психологічного насильства в ліцеї або за його територією, 27 учнів (17%) дали ствердну відповідь. При цьому 74% учнів серед тих, хто вказав на наявність випадків психологічного насильства, зазначили, що зазнавали психологічного насильства від учителів, шестеро учнів – фізичного насильства, зокрема четверо від однокласників, трое – від інших учнів ліцею.</p> <p>Практично всі педагоги задоволені освітнім середовищем та умовами праці в ліцеї. Згідно з опитуванням здобувачів освіти, 14% учнів ідуть до ліцею в піднесеному настрої, з радістю (батьки відзначили 27% таких учнів), 56% – здебільшого охоче (що практично збігається з опитуванням батьків – 55%), чверть учнів (25%) не виявляють особливих емоцій (згідно з опитуванням батьків – 13%), 6% негативно ставляться до відвідування ліцею (5% – в опитуванні батьків). Серед причин, з яких здобувачі освіти не бажають відвідувати заклад освіти, переважають ранковий підйом (69%), великий обсяг домашніх завдань (57%), наявність днів, перевантажених складними предметами (51%), багато занять (8 уроків) (30%), складні предмети на перших уроках й упереджене ставлення з боку вчителів (по 27%). Переважна більшість опитаних учнів (90%) почуваються безпечно й комфортно в ліцеї, проте майже 10% вказали на психологічний дискомфорт, який, згідно з відповідями на додаткові учнівські запитання, може бути пов'язаний із упередженим, нетолерантним, дискримінаційним ставленням</p>
------------------------------------	--

педагогів до здобувачів освіти. Усі педагоги зазначили, що умовами праці задоволені.

У ліцеї керівництво та практично всі педагогічні працівники (згідно з опитуванням 94% регулярно) проходять навчання з протидії булінгу в закладі, ознайомлені з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому. Згідно з інтерв'ю із заступником директора, у ліцеї проводяться тренінги, лекції, зустрічі із залученням фахівців. Це питання є предметом обговорення на нарадах при директорові. Ліцей співпрацює з представниками правоохоронних органів, іншими фахівцями з питань запобігання та протидії булінгу, що засвідчують угоди та заходи в річному плані роботи.

Отже, заклад планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі. Проте ця робота потребує вдосконалення, зокрема налагодження позитивної комунікації, ефективнішого розв'язання конфліктних ситуацій.

У ліцеї оприлюднено правила поведінки для учнів, спрямовані на формування позитивної мотивації в поведінці та реалізацію підходу, заснованого на правах людини. Правила розміщено на сайті, у класних кабінетах, на стендах у коридорах. За словами заступника директора, правила поведінки обговорювалися учнями під час годин спілкування. За словами представника учнівського самоврядування, до розроблення правил поведінки учнів не залучали, оскільки правила розроблено давно; зміни до них не вносили. На її думку, більшість учнів свідомо їх виконують.

Майже всі опитані батьки (95%) зазначили, що ознайомлені та приймають правила поведінки учнів в ліцеї. Переважна більшість здобувачів освіти (74%) відзначили, що дотримуються розроблених і оприлюднених правил, проте 26% зазначили, що не дотримуються їх, бо нічого не знають про правила поведінки або дотримуються загальноприйнятих правил. Переважна більшість педагогів (84%) стверджують, що правила поведінки в закладі освіти розроблені, учасники освітнього процесу ознайомлені з ними та дотримуються їх, 16% засвідчили, що не завжди дотримуються їх. Дистанційний формат організації освітнього процесу унеможливив спостереження за дотриманням правил поведінки учасниками освітнього процесу.

Отже, у закладі освіти правила поведінки розроблено, проте лише для здобувачів освіти. Правила сформульовано з дотриманням етичних норм, поваги до гідності, прав і свобод людини.

З метою запобігання різним проявам насильства питання відсутності здобувачів освіти на навчальних заняттях постійно перебуває на контролі адміністрації (наради при директорові, накази тощо), аналізуються причини відсутності, вживаються відповідні заходи, які є результативними. У закладі наявні зареєстровані звернення до батьків та до служби у справах дітей з цього приводу.

У закладі відсутні зафіксовані випадки булінгу, відтак, заклад освіти не повідомляв відповідні органи та служби у справах дітей, правоохоронні органи. Водночас під час опитування 15% батьків повідомили, що у випадку звернень проблема вирішувалась конструктивно. Здобувачі освіти у випадку, коли були учасниками чи свідками булінгу, найчастіше зверталися до класних керівників (44%), до однокласників (19%), до директора (6%), до практичного психолога (4%). Водночас 29% зазначили, що не зверталися по допомогу. Як наслідок, 33% відповіли, що булінг припинився, 19% учнів – ніхто нічого не зробив, 9% учнів – допомогло частково (булінг припинився на деякий час). Більшість педагогічних працівників (56%) відповіли, що на

	<p>їхні звернення про випадки булінгу реагують. Такі результати анкетування свідчать про неефективність інформаційної роботи закладу освіти, оскільки в учасників освітнього процесу відсутнє єдине розуміння булінгу (цькування).</p> <p>Психологічна служба закладу освіти здійснює значну роботу з виявлення, реагування та запобігання булінгу, зокрема проводить бесіди, здійснює індивідуальну, групову роботу, спрямовану на формування дружньої атмосфери, розвиток навичок саморегуляції емоційної напруги у стосунках. Водночас посада практичного психолога в ліцеї залишалась вакантною впродовж 2020-2021 рр. і заповнена з вересня 2021, відтак, уся відповідальність у зазначений період була покладена на соціального педагога.</p> <p>Зі слів соціального педагога, у закладі освіти відсутні здобувачі освіти, що опинилися в складних життєвих обставинах і потребують відповідної підтримки. Майже половина педагогів (48%) зазначили, що за потреби отримували психологічну та соціально-педагогічну допомогу від практичного психолога та соціального педагога закладу освіти, решта (50%) колективу ніколи не мали такої потреби. Більшість здобувачів освіти (69%) не зверталися до соціально-психологічної служби, 18% зверталися та отримували допомогу, 9% зверталися дуже рідко. Майже всі батьки (92%) не зверталися до психологічної служби, 6% зверталися й отримували допомогу. Отже, у ліцеї загалом реалізується політика, спрямована на створення середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, проте вона потребує вдосконалення, зокрема щодо інформування учасників освітнього процесу про види насильства та їх особливості, моніторингу психологічної атмосфери в закладі та реагування за його результатами.</p>
<p>1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору</p>	<p>У закладі забезпечено можливість безперешкодного руху територією закладу освіти, зокрема й спортивними майданчиками. Пологий пандус з поручнями створює безпечний доступ до приміщення ліцею, проте при вході відсутня кнопка виклику персоналу. Прохід достатньо широкий для проїзду візком. Архітектурна безбар'єрність забезпечена лише в межах першого поверху; доступу до інших поверхів для маломобільних людей немає. У приміщенні відсутнє рельєфне та контрастне маркування перед та вкінці сходової частини.</p> <p>Туалетні кімнати мають широкий прохід, проте наявні пороги, відсутнє спеціальне санітарно-технічне обладнання та кнопки виклику для надання допомоги. Вбиральні лише першого поверху відповідають віковим особливостям здобувачів освіти. Приміщення їдальні сучасне, проте не адаптоване для маломобільних людей. Можливість вільного та зручного переміщення в навчальних кабінетах обмежена у зв'язку з великою наповнюваністю класів. Висота учнівських столів та стільців регулюється лише в класах початкової школи. Шафи, полиці, стелажі надійно закріплені.</p> <p>У закладі освіти навчається одна дитина з особливими освітніми потребами. Керівництво закладу вживає заходи для забезпечення якісних освітніх послуг учневі з ООП на належному рівні (постійне спостереження, консультаційна робота з ІРЦ, звернення до засновника тощо). Водночас ресурсна кімната та дидактичні засоби для навчання цього учня відсутні.</p> <p>Інклюзивне навчання у ліцеї реалізується, зокрема й відповідними фахівцями – асистентом вчителя та практичним психологом.</p> <p>Забезпечується корекційна спрямованість освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами на основі єдності, системної співпраці педагогічного колективу, сім'ї, фахівців ІРЦ, зокрема: створено команду психолого-педагогічного супроводу, до якого включено батьків та</p>

	<p>працівників ІРЦ, розроблено індивідуальну програму розвитку, постійно проводяться консультації; батьки беруть активну участь у вирішенні питань організації освітнього процесу учня з ООП. Педагогічні працівники застосовують відповідні форми й методи роботи під час навчання учня з особливими освітніми потребами.</p> <p>Співпраця закладу освіти з інклюзивно-ресурсним центром відбувається згідно з наказом управління освіти Чернівецької міської ради, відповідно до якого за кожним закладом освіти закріплено таку установу. У ліцеї наявні документальні підтвердження тісної комунікації з працівниками цієї установи. Отже, у ліцеї налагоджена взаємодія з батьками учня з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру для підтримки дитини під час здобуття освіти.</p> <p>У закладі освіти формуються навички здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки здобувачів освіти. Зокрема приміщення їдальні обладнано наочністю, що спонукає до формування й розвитку навичок здорового харчування; у закладі організовано збір використаних батарейок. Переважно під час навчальних занять початкової школи проводилися вправи для збереження зору, постави, пальчикова гімнастика, фізкультхвилинки; у 5-11 класах така діяльність не спостерігалася на жодному навчальному занятті, проведеному в дистанційному режимі. Оформлення навчальних кабінетів сучасне, мотивувальне, обладнане стендами, що мають навчальну мету, та учнівськими роботами. Водночас облаштування коридорів ліцею застаріле, одноманітне, не мотивувальне, не спрямоване на розвиток пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Під час опитування учні відзначили недостатній рівень використання лабораторного обладнання (61% – іноді, 27% – часто) та наочності – муляжів, моделей, макетів (48% – іноді, 22% – часто, 8% – часто), водночас загалом активне використання мультимедійного обладнання (88%), комп'ютерів та гаджетів (75%), карт, графіків тощо (78%), спортивної зали та спортінвентарю (85% та 82% відповідно).</p> <p>Бібліотека закладу освіти обладнана місцями для роботи учнів з літературою, інтернетом, комп'ютером. Водночас приміщення бібліотеки постійно використовується для проведення навчальних занять з іноземної мови. Згідно з опитуванням, більшість учнів (62%) взагалі не користуються шкільною бібліотекою, третина (32%) відвідують лише для отримання необхідної літератури та підручників, 14% для самопідготовки, консультацій, проектної роботи. Отже, у ліцеї ресурси бібліотеки недостатньо використовуються для формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів. Відтак бібліотека не виконує функції інформаційно-ресурсного центру.</p>
--	---

Рівні оцінювання:

Вимога/правило	Рівень освітньої діяльності
1.1.	вимагає покращення
1.2.	достатній
1.3.	достатній
За напрямом 1 : достатній	

За напрямом 2: Система оцінювання навчальної діяльності учнів

Вимога/правило	Опис досягнень закладу освіти і потреб у вдосконаленні освітньої діяльності та внутрішньої системи забезпечення якості освіти та рівні оцінювання за вимогами
2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для учнів системи оцінювання їх результатів навчання	<p>За результатами спостереження за навчальними заняттями, вивчення документації, інтерв'ю та опитування учасників освітнього процесу, встановлено, що в ліцеї частково забезпечується відкритість і прозорість інформації про критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання учнів. Зокрема в Освітній програмі закладу прописано основні принципи здійснення оцінювання результатів навчання учнів; на засіданнях педагогічної ради слухали питання системи оцінювання, однак лише для початкової школи.</p> <p>Критерії оцінювання, що затверджені МОН України, оприлюднені на інформаційному сайті, на стендах в окремих навчальних кабінетах закладу освіти. Цю інформацію підтвердили в інтерв'ю й заступники директора з навчально-виховної роботи, додатково зазначивши, що критерії періодично озвучуються на батьківських зборах, з учнями проводяться індивідуальні консультації. Водночас у закладі освіти критерії не розроблені за окремими видами робіт, не адаптовані до потреб й індивідуального поступу учнів, не враховується поглиблене вивчення німецької мови та запити дітей з ООП.</p> <p>Під час спостережень за навчальними заняттями лише третина педагогів (31%) ознайомлювала учнів із критеріями оцінювання одного із видів роботи.</p> <p>За результатами самоаналізу власної професійної діяльності педагогічних працівників закладу освіти, 89% педагогів зазначили, що використовують критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, затверджені МОН України, а 11% педагогів – доповнюють та конкретизують їх для кожного обов'язкового виду роботи.</p> <p>Під час анкетування вчителі зазначили, що ознайомлюють учнів із критеріями оцінювання на початку навчального року (84%), перед вивченням кожної теми (61%), індивідуально (45%), розміщують на сайті закладу (19%). Водночас під час опитування менше половини (41%) учнів вказали, що отримують інформацію про критерії оцінювання на початку навчального року або семестру, 44% – під час виконання різних видів робіт на заняттях; є учні (13%), які отримують інформацію лише в разі звернення.</p> <p>Більшість батьків (86%) стверджують, що отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання своїх дітей завжди або переважно завжди, а 97% – оцінювання вважають справедливим та об'єктивним.</p> <p>У ході спостережень за навчальними заняттями з використанням технологій дистанційного навчання з'ясовано, що половина вчителів у базовій та старшій школі та частина педагогів початкової школи використовували завдання для учнів, що містять критерії оцінювання результатів їхнього навчання, спрямовані на оволодіння ключовими компетентностями. Педагоги здійснюють оцінювання на основі цілей навчальних занять та критеріїв оцінювання. Вчителі початкових класів використовують критерії оцінювання у формі сходинок, що вклеєні в щоденники учнів; працюють з учнями на платформі ClassDojo та користуються її системою оцінювання. Третина педагогів під час навчальних занять добирали практико орієнтовані домашні завдання, давали учням можливість вибору рівня домашніх завдань.</p> <p>За результатами анкетування більшість учнів вважають оцінювання їх навчальних досягнень справедливим, об'єктивним (78%), добросовісним (82%) та неупередженим (78%). Це підтверджують в опитуванні майже всі батьки (97%).</p>

	<p>Переважна більшість учнів (85%) вказують, що вчителі пояснюють та аргументують оцінки. Водночас незначна кількість учнів вважають, що вчителі дуже рідко попередньо пояснюють вимоги до оцінювання (14%), а троє учнів вказали, що ніколи не пояснюють.</p> <p>Тож система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу, проте потребують адаптування критерії оцінювання для окремих видів робіт та інформування учнів про них.</p>
<p>2.2. Систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного учня</p>	<p>У закладі постійно здійснюється аналіз результатів навчання учнів. Щорічний звіт керівника закладу містить аналіз навчальних досягнень учнів за семестр та навчальний рік, результати ДПА. Відповідно до графіку раз на п'ять років здійснюється вивчення стану викладання навчальних предметів та видається відповідний підсумковий наказ.</p> <p>Під час інтерв'ю заступники директора повідомили, що в закладі здійснюється системний моніторинг навчальних досягнень учнів. Вивчення документації засвідчило, що в закладі систематично вивчається якість освітньої діяльності та якість знань учнів початкової школи. У базовій та старшій ланках відстеження результатів навчання учнів за всіма навчальними предметами, зокрема німецької мови, яка вивчається поглиблено, потребує більшої системності, обґрунтованості, доцільності та прогностичності.</p> <p>Відсутній щорічний глибокий аналіз результатів навчання, аналіз семестрових та річних оцінок здійснюється лише в порівнянні з попереднім роком, не простежується динаміка з кожного навчального предмета за роками, класами, предметами тощо.</p> <p>У закладі вивчення стану викладання предметів здійснюється раз на п'ять років та передбачає аналіз динаміки навчальних досягнень учнів за 3-5 років, порівняння результатів підсумкового оцінювання учнів, ДПА та контрольних вимірювань за незалежними завданнями. За результатами вивчення стану викладання предметів видаються накази й додатково ухвалюються та затверджуються наказами рішення педагогічних рад, що призводить до ведення надмірної документації.</p> <p>Під час інтерв'ю керівник закладу, його заступники повідомили, що в закладі інформація про результати навчання учнів аналізується; результати розглядаються на засіданні педагогічної ради, нарадах при керівнику, педагогам надаються рекомендації щодо підвищення якості освіти з предмету, ухвалюються управлінські рішення; результати відображено в річному звіті керівника. Відповідну інформацію розміщено на сайті закладу на сторінці «Моніторинги». Водночас ця інформація не відповідає принципам системності та постійності спостережень за якістю набутих учнями знань, результати яких можуть слугувати для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>У закладі освіти впроваджується система формуального оцінювання, що підтверджують відповіді більшості педагогів в анкетах (76%). Учителі зазначили, що для оцінювання навчальних досягнень учнів використовують прийоми самооцінювання (77%); поточне та підсумкове оцінювання (71%) та взаємооцінювання (63%).</p> <p>За словами заступників керівника, формувальне оцінювання в переважній більшості впроваджується в початковій школі. Заклад освіти є учасником міського освітнього проєкту «Європейське мовне портфоліо», завдяки чому розпочато впровадження формуального оцінювання в базовій та старшій школі.</p> <p>У самоаналізі власної професійної діяльності майже всі вчителі (94%) вказали, що для оцінювання результатів навчання учнів використовують</p>

	<p>формувальне оцінювання. За результатами анкетування, майже всі вчителі (94%) мотивують учнів до вивчення предметів; переважна більшість (86%) дають можливість висловлювати власну думку, підтримують їх ініціативи та створюють атмосферу взаємоповаги (89%), творчості, співпраці; надають учням індивідуальні консультації (74%); половина педагогів (53%) дають учням різнорівневі завдання.</p> <p>Упроваджена система формувального оцінювання сприяє особистому поступу учнів: 71% педагогів пов'язують його з визначенням та розвитком сильних сторін, 77% – аналізують рівень засвоєння знань учнів, 76% – відстежують динаміку результатів навчання учнів; майже половина педагогів (45%) вважають, що роблять усе можливе для успішного навчання учнів.</p> <p>За результатами анкетування, більше половини учнів (67%) вказали, що отримують зворотний зв'язок від більшості педагогів закладу щодо пояснення та аргументації оцінок; 55% – щодо аналізу помилок; 62% – щодо шляхів покращення результатів навчальної діяльності; 49% – щодо заохочення до подальшого навчання.</p> <p>Спостереження за навчальними заняттями, що проводились з використанням технологій дистанційного навчання, показали, що педагоги закладу освіти для оцінювання учнів використовують можливості електронних ресурсів, зокрема для висвітлення критеріїв оцінювання до окремих видів завдань. Під час переважної більшості навчальних занять вчителі надавали учням зворотний зв'язок щодо якості виконання завдань (84%); давали час на обдумування відповіді (78%); відзначали досягнення учнів та підтримували бажання навчатися (74%). За спостереженнями, педагоги супроводжували відповіді учнів уточнювальними запитаннями (66%); у половині випадків (47%) використовували прийоми самооцінювання та взаємооцінювання, спрямовували оцінювання на індивідуальний поступ учнів (45%).</p> <p>Отже, у закладі освіти відстежують результати навчання учнів, водночас прийняті підходи до аналізу якості знань потребують більшої системності, обґрунтованості, прогностичності, ефективності.</p> <p>Педагогічні працівники ліцею застосовують формувальне оцінювання учнів, водночас педагоги базової та старшої школи приділяють цьому питанню менше уваги.</p>
<p>2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у учнів відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання</p>	<p>Педагоги закладу освіти працюють над формуванням в учнів відповідального ставлення до результатів навчання. Так, майже всі педагогічні працівники (94%), за результатами анкетування, вказали, що мотивують учнів до навчання, створюючи ситуації успіху, але так вважають лише 76% опитаних учнів; 6% учнів зазначили, що їх зовсім не підтримують, а 17% – переважно не підтримують.</p> <p>Водночас майже всі здобувачі освіти (91%) зазначили, що на прохання завжди отримують необхідну допомогу від педагогічних працівників; переважна більшість учнів відзначили довірливі стосунки із педагогами, які вірять в їхні успіхи (76%) та поважають їх (78%).</p> <p>За спостереженнями, вчителі закладу добирають завдання, методи, форми роботи, що надають змогу залучити до активної роботи на навчальних заняттях більшість учнів. Проте лише на восьми із 58 відвіданих навчальних занять педагоги надавали учням можливість вибору рівня навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності. Водночас під час вивчення навчально-методичного забезпечення навчальних кабінетів майже всі вчителі демонстрували зразки різнорівневих завдань для роботи в класі та</p>

	<p>вдома. Під час майже половини відвіданих навчальних занять (48%) учні працювали із зацікавленням та активно працювали.</p> <p>53% здобувачів освіти зазначили, що вони відповідально ставляться до навчання, усвідомлюють його важливість для подальшого життя, а школа цю відповідальність розвиває. Водночас на думку чверті учнів (24%) заклад освіти не розвиває відповідальність за результати навчання; 17% учнів відповідально ставляться лише до вивчення окремих предметів; 6% учнів зазначили, що школа не готує до життя, а тому в них відповідальність за навчання відсутня. Більшість учнів (76%) усвідомлюють, що результати навчання залежать від їхньої праці та наполегливості; 71% вказують на залежність результатів навчання від рівня викладання; на третину учнів впливає мотивація з боку батьків (37%) та об'єктивність оцінювання їхніх навчальних досягнень (38%); незначна частина учнів вважають, що результати їх навчання залежать від поблажливого ставлення вчителів (17%, від однокласників, які допомагають (14%), від погодних умов (9%) та обладнання в закладі освіти (7%).</p> <p>За спостереженнями, під час майже половини відвіданих навчальних занять (47%) педагогічні працівники закладу освіти використовували прийоми самооцінювання результатів навчання учнів, проте не пропонували учням здійснити взаємооцінювання. Водночас під час анкетування педагоги відповіли, що для оцінювання результатів навчання учнів систематично застосовують прийоми самооцінювання (77%) та взаємного оцінювання (63%). Це в інтерв'ю підтвердили заступники керівника.</p> <p>За результатами анкетування, незначна частина учнів (16%) зазначили, що постійно під час навчальних занять здійснюють самооцінювання своєї діяльності, майже половина учнів (42%) вказали, що здебільшого здійснюють самооцінювання, а третина (35%) учнів вказали, що дуже рідко, 7% – ніколи його не здійснюють.</p> <p>Отже, педагогічні працівники закладу надають учням необхідну допомогу, сприяють формуванню в учнів відповідального ставлення до результатів навчання, застосовують прийоми самооцінювання, водночас додаткової уваги потребує розвиток відповідальності учнів за навчання та ширше використання в педагогічній практиці прийомів взаємооцінювання.</p>
--	--

Рівні оцінювання:

Вимога/правило	Рівень освітньої діяльності
2.1.	достатній
2.2.	достатній
2.3.	достатній
За напрямом 2: достатній	

За напрямом 3: Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти

Вимога/правило	Опис досягнень закладу освіти і потреб у вдосконаленні освітньої діяльності та внутрішньої системи забезпечення якості освіти та рівні оцінювання за вимогами
3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками	Усі педагогічні працівники закладу освіти здійснюють календарно-тематичне планування. В анкетах самоаналізу всі педагоги зазначили, що планують власну професійну діяльність відповідно до освітньої програми закладу, навчальних програм, затверджених МОН України, та умов роботи закладу, враховуючи його профільне спрямування. Педагоги зазначають, що

<p>свої діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей учнів</p>	<p>під час календарно-тематичного планування реалізують педагогічну автономію та не відчують тиску чи втручання в цей процес керівництва закладу.</p> <p>Результати анкетування свідчать, що під час розроблення календарно-тематичних планів майже всі педагоги (98%) використовують рекомендації МОН України, більшість спирається на власний досвід (66%) та спільну роботу з колегами (58%); половина опитаних (55%) використовують зразки, що пропонують фахові видання; третина педагогів використовують розробки з інтернет-сайтів і блогів (37%), досвід, запозичений у колег (32%).</p> <p>За спостереженнями експертів, більшість педагогів використовують сучасні освітні підходи до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти, а саме: добирають завдання, що мають інформаційну, мотиваційну та розвивальну функції, з використанням проблемних питань, індивідуальних завдань, через проєктну діяльність. Більшість вчителів, переважно початкової школи, сприяли дотриманню гігієни навчання: на 60% відвіданих навчальних заняттях проводилися вправи для збереження зору, постави, пальчикова гімнастика, фізкультхвилинка.</p> <p>Під час навчальних занять простежувалося формування від двох до шести компетентностей, переважно близьких до предмета навчання. Не на всіх навчальних заняттях учні працювали із зацікавленням. Водночас менше уваги приділялося компетентностям у галузі природничих наук, техніки й технології, інноваційності, культурній компетентності, розвитку та формуванню підприємливості та фінансової грамотності.</p> <p>За результатами вивчення документації, педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій (далі – ІОТ) для обдарованих учнів, учнів з особливими освітніми потребами, які навчаються за індивідуальною формою навчання та в інклюзивних класах. Під час інтерв'ю заступники керівника зазначили, що в закладі освіти розробляються індивідуальні графіки додаткових занять для обдарованих дітей та індивідуальні навчальні плани для учнів з ООП, які потребують додаткової підтримки, виділяються години для проведення індивідуальних консультацій.</p> <p>В анкетах самоаналізу переважна більшість педагогів (87%) зазначили, що реалізують ІОТ учнів шляхом проведення діагностичних робіт, складають індивідуальні завдання та надають їх учням через платформу Classroom та електронний журнал, здійснюють індивідуальне спілкування, організують роботу в групах, обговорюють рейтинг успішності та активність у навчальному процесі. Водночас педагоги зазначили, що під час дистанційного навчання складно відстежувати індивідуальний освітній поступ учнів.</p> <p>За результатами анкетування, лише незначна кількість (13%) педагогів за власною ініціативою простежують індивідуальні освітні траєкторії учнів. Водночас під час опитування учні вказують, що на прохання педагога завжди допомагають (91%) та підтримують їх (76%), що свідчить про проведення індивідуальної роботи з учнями, а отже, реалізацію їх індивідуальних освітніх траєкторій. Ймовірно, зміст та способи формування індивідуальних траєкторій навчання неповністю усвідомлено вчителями.</p> <p>За спостереженнями за навчальними заняттями, у закладі освіти переважна більшість педагогічних працівників створюють та/або використовують освітні ресурси. В анкетах самоаналізу педагоги зазначили, що розробляють власні освітні ресурси, зокрема презентації (77%); третина педагогів – завдання для практичних робіт (38%); окремі педагоги</p>
---	---

розробляють тести (15%), а також використовують ресурси, створені колегами.

За результатами анкетування, більше половини педагогічних працівників поширюють власний досвід через виступи на конференціях (61%), чверть педагогів – шляхом опублікування на освітніх онлайн-платформах (23%); у професійних спільнотах соціальних мереж (26%); незначна частина – у фахових виданнях (19%), у блогах (8%); лише 5 педагогів (8%) для поширення власного досвіду використовують інформаційний сайт закладу освіти. Водночас чверть педагогів (24%) зазначили, що не мають оприлюднених матеріалів, лише 2% педагогів зазначили, що розробляють навчально-методичні й розвивальні посібники та оприлюднюють їх. За спостереженнями, власні блоги або професійні сторінки у соцмережах постійно ведуть п'ятеро вчителів.

За спостереженнями, під час навчальних занять більше половини педагогів (55%) спрямовували діяльність учнів на розвиток навичок співпраці та культури командної роботи; 60% дотримувалися гігієни навчання; близько половини (47%) педагогів використовували зміст навчальних предметів для формування та розвитку суспільних і загальнолюдських цінностей; третина педагогів (34%) спрямовували зміст навчального матеріалу на виховання в учнів патріотизму, поваги до державної мови.

Під час навчальних занять більшість педагогів (72%) використовують інформаційно-комунікаційні технології для формування ключових компетентностей, 72% – електронні освітні ресурси, зокрема освітні сайти, електронні підручники тощо. Більше половини педагогів (59%) використовують мережу Інтернет для пошуку навчальної інформації, виконання онлайн-завдань, 66% педагогів застосовують обладнання та засоби навчання для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти; чверть педагогів (24%) використовують медіаресурси з навчальною метою.

У закладі освіти всі навчальні кабінети забезпечені комп'ютерною технікою. Вчителі використовують ІКТ в освітньому процесі: під час підготовки та проведення навчальних занять, для зворотного зв'язку, інформування учнів та батьків, ведення документації.

У самоаналізі власної педагогічної діяльності всі вчителі зазначили, що під час підготовки до навчальних занять використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі як під час підготовки до занять, так і під час їх проведення, а саме: демонструють відеоматеріали з наступним аналізом, мультимедійні презентації, мультфільми; використовують аудіозаписи навчальних діалогів, аудіозавдання; проводять онлайн-тестування, віртуальні екскурсії; виконують творчі завдання; здійснюють пошук інформації за QR-кодом, організовують проєктну роботу. Водночас на окремих навчальних заняттях педагоги використовували лише зошит та підручник, без використання можливостей онлайн уроку.

Отже, педагоги закладу освіти ефективно планують свою діяльність та застосовують у роботі освітні технології, сучасні методики ІКТ-навчання, проте є потреби в поетапному формуванні всіх ключових компетентностей; у розширенні спрямованості навчальних занять на формування суспільних цінностей, зокрема патріотизму, культури, законів; у вдосконаленні професійної майстерності вчителів щодо розвитку компетентностей учнів. Потребують удосконалення застосування індивідуального підходу до

	кожного здобувача освіти, диференціація навчання та сприяння самореалізації особистісного потенціалу кожного учня.
3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників	<p>У закладі освіти створено умови для підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Педагоги забезпечують власний професійний розвиток, обираючи кількість, види, форми та напрями підвищення рівня своєї професійної майстерності, які відповідають освітній програмі закладу.</p> <p>За результатами вивчення документації з'ясовано, що в закладі наявний план підвищення кваліфікації, питання заслуховувалося педагогічною радою, видаються накази про затвердження планування та підсумки. Орієнтовний план підвищення кваліфікації на 2022 рік у 95% випадків містить інформацію про проходження навчання в ІІПО Чернівецької області. Водночас результати навчання вчителів за 2020-2021 рр. свідчать про значно ширший вибір ними суб'єктів підвищення кваліфікації.</p> <p>За результатами анкетування, найбільш актуальними темами для вчителів закладу є: використання ІКТ в освіті (74%), методичні аспекти викладання предметів та курсів (66%), безпечне освітнє середовище (31%), форми організації освітнього процесу (42%). Третині педагогів цікаве законодавче забезпечення освітнього процесу (27%) та психологічні особливості роботи з учнями (31%); незначна частина педагогів (18%) вивчали формування в учнів громадянської позиції, інклюзивне навчання (16%) та ділове українське мовлення (16%). Водночас, незважаючи на реалізацію НУШ, лише по одному вчителю вивчають розвиток критичного мислення та використання ігрової діяльності.</p> <p>Найчастіше вчителі обирають як суб'єкта підвищення кваліфікації ІІПО Чернівецької області (90%), онлайн-курси – 79%, самоосвіту – 79%, вебінари – 55%, методичні семінари – 69%, тренінги, майстер-класи – 71%, конференції – 34%, програми підвищення кваліфікації Чернівецького національного університету – 2%.</p> <p>В інтерв'ю заступники керівника зазначили, що педагогічні працівники закладу освіти залучаються до інноваційної роботи. Учителі активно впроваджували й продовжують працювати в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України». Педагоги закладу є співавторами посібників для підготовки до ЗНО та здійснюють експертну оцінку тестових завдань ЗНО з української мови, німецької мови, географії; педагогами закладу здійснено експертизу підручника «Посібник для читання в початковій школі». Серед педагогічних працівників є експерти сертифікації та інституційного аудиту. Учителі початкової школи активно та успішно беруть участь у сертифікації. Водночас, за результатами самоаналізу, значна частина вчителів (87%) задіяна в реалізації інноваційної діяльності. Як приклади вчителі назвали ігрову діяльність, інтерактивні вправи, технологію «перевернутий клас», рольові ігри, групову роботу, ситуаційні задачі, квести, технології розвитку критичного мислення, технології індивідуального навчання.</p> <p>Досягненням закладу є тісна співпраця із навчальними закладами Німеччини, що відображено в плані роботи закладу освіти. Ліцей є учасником довгострокового проєкту ПАШНЕ, співпрацює з Центральною службою з питань освіти за кордоном. У межах цієї програми учні мають можливість готуватися до складання мовних іспитів на рівні А1-С2 з німецької мови. Учителі проходять стажування в закладах освіти Німеччини, розташованих на території України. Водночас незначна частина педагогів (13%) вказала, що не здійснює інноваційну освітню діяльність.</p> <p>Отже, педагогічні працівники закладу постійно підвищують свій професійний рівень за різними формами, видами підвищення кваліфікації в різних суб'єктів. Проте потребують вдосконалення аналіз професійних</p>

	<p>потреб учителів. Варто змінити підходи до складання плану підвищення кваліфікації, організації обліку годин підвищення кваліфікації в різних суб'єктів, запровадження заходів із розвитку професійної майстерності на рівні закладу, організації обміну досвідом між колегами та наставництва, активізації взаємовідвідування навчальних занять педагогами та керівництвом.</p>
<p>3.3. Налагодження співпраці зі учнями, їх батьками, працівниками закладу освіти</p>	<p>Педагогічні працівники закладу освіти діють на засадах педагогіки партнерства. За результатами анкетування, переважна більшість педагогів (86%) зазначили, що постійно дають учням можливість висловити власну думку, але це підтвердили під час опитування менше половини учнів (43%), вказавши, що їхню думку вислуховують і враховують в освітньому процесі з більшості навчальних предметів, третина учнів (39%) – з окремих предметів; незначна частина учнів (15%) вважає, що вчителі нав'язують їм свою думку.</p> <p>У самоаналізі власної професійної діяльності всі педагоги зазначили, що здійснюють рефлексію за допомогою уточнювальних, практичних, оцінювальних запитань, творчих завдань, використовують картки самооцінювання та взаємооцінювання, застосовують різноманітні методичні прийоми. Крім того, надають індивідуальні й групові консультації, використовуючи інтернет-платформи, месенджери, заповнюють свідоцтва досягнень, опрацьовують учнівські портфоліо, оформлюють бланки особистих досягнень учнів.</p> <p>За спостереженнями, під час навчальних занять більшість педагогічних працівників використовують форми роботи, спрямовані на формування партнерських взаємин зі здобувачами освіти, застосовують особистісно орієнтований підхід у роботі, зокрема простежується повага вчителя до кожної дитини, її цілей, запитів та інтересів. Комунікація спрямована на розвиток та саморозвиток кожної дитини. Більшість педагогів вислуховують та сприймають думки учнів, їх погляди, у роботі з учнями не застосовується авторитарний підхід. Під час проведення навчальних занять більшість педагогів формулювали мету та завдання разом із учнями. Педагоги мотивували учнів шукати різні варіанти відповідей та застосовувати власний життєвий досвід.</p> <p>У закладі освіти налагоджена комунікація із батьками учнів. У самоаналізі власної педагогічної діяльності всі педагоги зазначили, що зворотний зв'язок щодо навчальних досягнень учня забезпечують під час індивідуальних бесід, батьківських зборів, використовуючи оціночні листи, таблиці, комунікацію через телефон, електронний щоденник.</p> <p>У Річному плані закладу освіти в розділі «Співробітництво з родиною, позашкільними установами, громадськими організаціями» передбачено основні заходи спілкування із батьками, а саме: збори, індивідуальні консультації, психолого-педагогічні семінари для батьків, анкетування, батьківські конференції. У закладі створено Viber-групи батьків, учнів, педагогів; на інформаційному сайті створено рубрики для інформування громадськості про діяльність ліцею; діє громадське об'єднання «Родинний оберіг».</p> <p>За результатами опитування педагогів, комунікація з батьками відбувається в різноманітних формах. Найефективнішим є індивідуальне спілкування класних керівників з батьками (на це вказали всі педагоги) та батьківські збори (65%).</p> <p>За результатами анкетування батьків, інформацію про діяльність закладу освіти вони отримують від класних керівників (95%), на батьківських зборах (78%), із соціальних мереж (39%), із сайту закладу освіти (20%).</p>

	<p>Майже всі батьки (90%) під час анкетування зазначили, що завжди отримують зворотний зв'язок від учителів. 98% опитаних батьків при розв'язанні проблемних питань розраховують на класного керівника, чверть (21%) – на керівника закладу освіти, 15% – на педагогів, 10% – на інших батьків та 8% – на заступників керівника закладу.</p> <p>Педагогічні працівники ліцею надають методичну підтримку колегам, обмінюються досвідом. За результатами вивчення документації та згідно з інтерв'ю із заступниками керівника з'ясовано, що в закладі освіти в річному плані в розділі «Методична робота» заплановані засідання методичних об'єднань, діяльність яких передбачає різні форми взаємодії: консультації з педагогами, класними керівниками; роботу творчих груп тощо.</p> <p>За результатами анкетування, майже всі педагоги (94%) закладу вважають, що психологічний клімат у колективі сприяє їх творчій співпраці, а 6% вважають, що співпраця є, але переважно ситуативна.</p> <p>Отже, педагоги Чернівецького ліцею №8 імені Т. Г. Шевченка діють на засадах педагогіки партнерства. Водночас додаткової уваги потребує формування партнерських взаємин зі здобувачами освіти на засадах особистісно орієнтованого підходу.</p>
<p>3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання учнів на засадах академічної доброчесності</p>	<p>Педагогічні працівники переважно діють на засадах академічної доброчесності та сприяють її дотриманню здобувачами освіти, а саме: використовують об'єктивне оцінювання, дотримуються норм законодавства про джерела використаної інформації, при використанні цитат та епіграфів до навчальних занять зазначають автора, під час використання презентацій чи додаткової літератури роблять посилання на авторство.</p> <p>За результатами анкетування, для забезпечення академічної доброчесності більшість педагогічних працівників (68%) під час використання інформації зазначають джерело, переважна більшість (81%) об'єктивно й неупереджено оцінюють учнів (81%); третина педагогів (37%) проводять бесіди, майже половина (48%) добирають індивідуальні завдання, застосовують варіанти завдань, що унеможливають списування.</p> <p>Водночас, за спостереженнями, під час проведення уроків з використанням технологій дистанційного навчання більше половини вчителів указували на використані джерела інформації, акцентували увагу на цінності самостійного виконання завдань та пропонували вправи, що унеможливають списування.</p> <p>Результати анкетування педагогів засвідчили, що переважна більшість вчителів (82%) проводять бесіди, інформують учнів про дотримання основних засад та принципів академічної доброчесності; половина педагогів (52%) знайомлять учнів з основами авторського права, 57% – розробляють завдання, що унеможливають списування учнів, третина педагогів (31%) використовують методичні розробки для формування основ академічної доброчесності.</p> <p>Під час опитування 39% учнів зазначили, що педагоги регулярно проводять бесіди про академічну доброчесність, така ж кількість здобувачів освіти відзначили, що такі заходи проводяться нерегулярно; 6% – проводяться лише на початку навчального року, 12% – бесіди не проводяться, а семеро не розуміють цей термін.</p> <p>Отже, педагогічні працівники дотримуються академічної доброчесності, застосовують педагогічні прийоми, що сприяють її дотриманню учнями. Здійснюється роз'яснювальна робота щодо значення академічної доброчесності, проте до цієї роботи варто залучати всіх педагогічних працівників.</p>

Рівні оцінювання:

Вимога/правило	Рівень освітньої діяльності
3.1.	достатній
3.2.	достатній
3.3.	достатній
3.4.	достатній
За напрямом 3 : достатній	

За напрямом 4: Управлінські процеси закладу освіти

Вимога/правило	Опис досягнень закладу освіти і потреб у вдосконаленні освітньої діяльності та внутрішньої системи забезпечення якості освіти та рівні оцінювання за вимогами
4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених завдань	<p>У закладі освіти здійснюється стратегічне та річне планування діяльності. Стратегія розвитку ліцею схвалена рішенням педагогічної ради в серпні 2021 року та затверджена начальником Управління освіти Чернівецької міської ради. Документ містить місію, візію, перспективи співробітництва з громадськими організаціями, міжнародного співробітництва. У Стратегії висвітлюються цінності, стратегічні завдання, що загалом відповідають умовам і особливостям діяльності закладу. Водночас у Стратегії не зазначена інформація про територію обслуговування закладу, запланована мережа закладу не відповідає кількості навчальних приміщень. У розробці Стратегії брала участь адміністрація закладу та враховувалися пропозиції батьків.</p> <p>Річний план закладу містить об'ємний розділ «Аналіз діяльності педагогічного колективу у 2020/2021 н. р.», який за змістом є звітом про діяльність закладу освіти за відповідний навчальний рік. У цьому розділі аналіз виконання Річного плану за 2020-2021 р. узагальнено одним реченням, без уточнення невиконаних заходів та можливого врахування їх у плані на наступний навчальний рік тощо. Структури Річного плану роботи та Стратегії розвитку не узгоджені. Тактичні завдання, визначені Річним планом, не спрямовані на реалізацію Стратегії розвитку закладу. Керівник у своєму інтерв'ю зазначив, що адміністрація намагається в річному плануванні врахувати стратегічні напрями діяльності закладу.</p> <p>У наказах керівника не відображена підготовча робота із розробки Річного плану роботи закладу, зокрема щодо створення робочих груп. В інтерв'ю лідер учнівського самоврядування повідомила, що під час планування враховується думка старшокласників щодо проведення Дня учнівського самоврядування. П'ята частина педагогічних працівників повідомила, що беруть участь у плануванні роботи закладу.</p> <p>Керівництво ліцею аналізує реалізацію Річного плану роботи, у разі потреби корегує його. Водночас питання корегування плану роботи не виносяться на розгляд педагогічної ради, а здійснюється наказом керівника.</p> <p>Діяльність педагогічної ради ліцею спрямована на реалізацію річного плану роботи, частково Стратегії розвитку. Стратегія розвитку та Річний план роботи ліцею на поточний рік схвалені на засіданні педагогічної ради. Перегляд документації демонструє системність у діяльності педагогічної ради та належну підготовку до неї. Наказами про підготовку до педагогічної ради створюються творчі групи, визначено питання для обговорення, затверджено робочий план підготовки.</p>

	<p>95% педагогів вважають, що педагогічна рада працює системно й ефективно, рішення приймається колегіально, 88% – що діяльність педагогічної ради не заважає системі управлінської діяльності. 20% педагогів вказують на відсутність активності вчителів під час засідань педагогічної ради. У своєму інтерв'ю заступник висловила думку, що педагогічна рада впливає на забезпечення якості освіти, об'єднує зусилля педагогічного колективу щодо впровадження новітніх досягнень в освіті, інновацій; розглядає й схвалює програми, зміни до них. Розробленню освітньої програми сприяла підготовча робота, зокрема аналіз досягнень та недоліків, врахування побажань батьків щодо вибору варіативної складової навчального плану. Під час вибору варіативної складової навчального плану враховується профіль закладу.</p> <p>У закладі освіти розроблено Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, Положення про академічну доброчесність, які схвалено на засіданні педагогічної ради, затверджено наказом керівника та оприлюднено на сайті ліцею.</p> <p>Директор відповідно до своїх повноважень вживає заходів для створення належної матеріально-технічної бази закладу. Цьому питанню відведено розділ річного плану роботи. Керівник закладу звертається до засновника та готує листи-клопотання, залучає кошти батьків. Директор щорічно формує бюджетні запити. За останні п'ять років здійснено капітальний ремонт харчоблоку, поточний ремонт актового залу, обладнано спортивний майданчик, встановлено пожежну сигналізацію, закуплено вогнегасники, отримано обладнання для кабінетів біології та хімії. Завдяки благодійній допомозі батьків замінено частину пошкодженої огорожі, здійснюється ремонт класних приміщень. За грантові кошти оновлено фасад закладу, упроваджено енергозберезувальні технології.</p> <p>У ліцеї розроблено Положення про адміністративний триступеневий контроль. Перший ступінь – на рівні вчителів, завідувачів кабінетами, коли реагування відбувається одразу на місці. Другий ступінь контролю здійснюють заступники директора й уповноважені трудового колективу з питань охорони праці (приблизно один раз на квартал). Двічі на рік здійснюється контроль керівника закладу, уповноваженого й голови профспілкової організації; залучаються батьки. Обов'язки щодо моніторингу за дотриманням безпечного освітнього середовища покладено на вчителя трудового навчання. За результатами моніторингу було встановлено пожежну сигналізацію, укладено угоду на її обслуговування з ліцензованою фірмою; виділено кошти на обробку горища; здійснюється поточний ремонт.</p> <p>Отже, Стратегія розвитку закладу освіти не відповідає всім особливостям і умовам його діяльності (можливості приміщення не враховані при плануванні контингенту учнів). Керівництво аналізує реалізацію річного плану роботи та, за потреби, корегує його. Діяльність педагогічної ради спрямована на реалізацію річного плану роботи частково на реалізацію Стратегії. У закладі розроблено Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, водночас самооцінювання не здійснюється. Керівник закладу освіти вживає заходів для створення належної матеріально-технічної бази закладу освіти.</p>
4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм	<p>У ліцеї створено комфортне середовище для всіх учасників освітнього процесу. Упродовж 2019-2022 рр. у закладі не зафіксовано правопорушень, не було звернень про випадки булінгу; налагоджено тісна взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу. Про це повідомили соціальний педагог в інтерв'ю та всі учасники освітнього процесу під час анкетування.</p>

Соціальний педагог стверджує, що серед усіх учасників освітнього процесу налагоджено ефективну комунікацію, повідомлень про булінг у класних колективах немає. Усі педагогічні працівники погоджуються з твердженням, що керівництво та педагогічні працівники співпрацюють, забезпечено зворотний зв'язок. Переважна більшість педагогів (92%) можуть висловлювати свою думку навіть тоді, коли вона не збігається з позицією керівництва. Усі педагогічні працівники вважають, що розбіжності, які виникають між педагогічними працівниками і керівництвом закладу, вирішуються конструктивно. Водночас 17% опитаних батьків вважають, що причиною небажання дітей йти до школи є упереджене ставлення з боку вчителів, 12% – взаємини з однокласниками. 14% учнів ліцею йдуть на навчання у піднесеному настрої, 56% – здебільшого охоче, четверта частина опитаних школярів – здебільшого неохоче. Серед причин небажання – потрібно рано вставати (29%), перевантаження складними уроками (21%), упереджене ставлення вчителів (11%). Переважна більшість здобувачів освіти (92%) почуваються цілком і в основному безпечно та психологічно комфортно, однак 8% учнів почуваються в закладі психологічно некомфортно і не достатньо безпечно.

Керівництво закладу освіти доступне для спілкування з учасниками освітнього процесу як особисто, так і завдяки використанню сучасних засобів комунікації: сайт закладу, Facebook-сторінки, групи у вайбері. Ведеться журнал реєстрації звернень громадян. Під час дистанційного навчання батьки залучалися до проведення різноманітних онлайн-заходів. Про це в інтерв'ю повідомив директор ліцею. Відкритість керівництва закладу підтверджують всі учасники освітнього процесу. Зокрема, переважній більшості батьків (93%) вдається поспілкуватися з керівництвом та досягти взаєморозуміння. Під час розв'язанні проблемних ситуацій 67% батьків розраховують на допомогу класного керівника, 31% – на допомогу заступника директора, 16% – директора, 14% – практичного психолога. Більше половини здобувачів освіти (61%) стверджують, що вони можуть прийти до директора поспілкуватися, якщо з'являється якась пропозиція чи виникає проблема. 39% учнів мають іншу думку. Усі педагогічні працівники стверджують, що керівництво закладу відкрите для спілкування.

Керівник закладу освіти вчасно розглядає звернення учасників освітнього процесу та вчасно реагує на них. Письмові звернення реєструються в журналі вхідної документації, у журналі реєстрації звернення громадян. Під час інтерв'ю директор зазначив, що в 90% випадків звернень проблеми вирішуються. За результатами анкетування, 48% батьків вважають, що їхня думка враховується під час ухвалення важливих управлінських рішень в ліцеї, 43% батьків – частково враховується, 9% батьків стверджують, що їхня думка переважно або зовсім не враховується. 32% учнів повідомили, що їхні звернення до керівника закладу приймаються і розглядаються, 22% – приймаються, однак лише деякі розглядаються, 14% учнів заперечують практику розгляду звернень, 31% учнів нічого не знають про можливість звернення. Усі педагогічні працівники зазначили, що зворотний зв'язок між адміністрацією і працівниками налагоджений.

Заклад освіти має власний вебсайт, сторінку в мережі Facebook, на яких періодично оновлюється інформація про його діяльність. Керівник стверджує, що контролює оновлення інформації на сайті ліцею. Відповідальність за наповнення сайту покладена на вчителя інформатики. 73% батьків в анкетах зазначили, що отримують інформацію про діяльність

	<p>закладу на батьківських зборах та від класного керівника. Лише 16% дізнаються про роботу ліцею через спільноти в соціальних мережах, а 8% – через сайт. У приміщенні наявні інформаційні стенди різноманітної тематики. Незначне місце в коридорах відведено для дитячої творчості, для висвітлення діяльності учнівського самоврядування. Водночас переважна частина стендів втратила естетичний вигляд і потребує заміни або вилучення.</p> <p>Отже, керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, забезпечує конструктивну взаємодію учасників освітнього процесу. Водночас майже половина здобувачів освіти не отримує реакції на звернення або не знає про таку практику.</p>
<p>4.3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників</p>	<p>У закладі освіти укомплектовано кадровий склад, вакансії відсутні.</p> <p>Керівництво формує штат закладу освіти, залучаючи кваліфікованих педагогів. Практично всі педагогічні працівники (97%) працюють за фахом. В усіх особових справах містяться документи про освіту. Водночас відсутні атестаційні листи та сертифікати про проходження курсової підготовки вчителів за 2020-2021 роки деяких педагогічних працівників.</p> <p>Керівник в інтерв'ю зазначив, що морально та матеріально заохочує педагогічних працівників відповідно до своїх повноважень. Питання заохочення педагогічних працівників розглядаються під час зборів трудового колективу.</p> <p>Керівник і педагогічна рада закладу освіти створюють умови для підвищення кваліфікації, атестації, сертифікації педагогічних працівників. В інтерв'ю заступник керівника повідомила, що в ліцеї створено умови для самостійного вибору курсів, участі в майстер-класах, демонструванні власних напрацювань. Керівником розроблено й затверджено графік проходження курсової підготовки педагогічних працівників на 2021, 2022 роки, згідно з яким більшість учителів проходитимуть курси підвищення кваліфікації в ІІПО Чернівецької області. Водночас на засіданнях педагогічної ради розглядаються і визнаються документи про проходження курсів у неліцензованих суб'єктів підвищення кваліфікації. У закладі двоє педагогів початкової школи успішно пройшли сертифікацію.</p> <p>Усі педагогічні працівники вважають, що керівник та педагогічна рада ліцею сприяють їхньому професійному розвитку, відсутні чинники, які б заважали цьому.</p> <p>Отже, кадрова політика керівника закладу освіти є ефективною, створено умови для професійного розвитку педагогічних працівників. Водночас орієнтовні плани підвищення кваліфікації педагогічних працівників на 2021, 2022 рр. не відображають принцип побудови індивідуальної траєкторії професійного розвитку.</p>
<p>4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу,</p>	<p>На думку всіх педагогічних працівників у ліцеї створено умови для реалізації прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Переважна більшість батьків (99%) стверджують, що їхні права в закладі практично не порушуються або інколи порушуються, але вирішуються. 91% здобувачів освіти вважають, що їхні права дотримуються, 9% – переважно ні або ні. Серед порушень, на думку учнів, поширені: заборона учням висловлювати власну думку на заняттях, порушення права на об'єктивне і справедливе оцінювання, приниження, негативне висловлювання з боку вчителів, порушення права на безоплатне навчання.</p> <p>Управлінські рішення в закладі ухвалюються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу. На цьому наголошують усі педагоги. Близько 92% батьків зазначили, що їхня думка повністю або частково враховується при ухваленні управлінських рішень, 8% вважають, що</p>

<p>взаємодії закладу освіти з місцевою громадою</p>	<p>переважно або зовсім не враховується. 62% здобувачів освіти брали участь у визначенні курсів за вибором та факультативів. Вибір профілю навчання здійснювався під час вступу до закладу, адже єдиним профілем навчання є іноземна філологія з поглибленим вивченням німецької мови. Думка близько третини учнів (27%) враховувалася при оформленні та виборі дизайну класних приміщень.</p> <p>Керівництво ліцею сприяє участі органів батьківського самоврядування у вирішенні питань щодо діяльності закладу. У ліцеї впродовж 20 років відповідно до Статуту діє орган батьківського самоврядування «Родинний оберіг». Двічі на рік відбуваються батьківські конференції. Директор звітує про роботу закладу за навчальний рік на одній із них.</p> <p>Розвитку учнівського самоврядування в закладі приділяється менше уваги. Це впливає з інтерв'ю керівника закладу та лідера учнівського самоврядування. Думка учнів враховується при складанні розкладу, організації флешмобів, акцій милосердя. Шкільний парламент не залучається до планування та проведення культурно-спортивних заходів, до розробки Плану заходів із запобігання та протидії булінгу. Правила для учнів створені в закладі певний час тому, відтак теперішні здобувачі освіти не брали участь у їх обговоренні. Водночас більша частина учнів їх дотримується. Члени учнівського самоврядування не залучалися до розробки Положення про академічну доброчесність, але з учнями проводилися відповідні бесіди.</p> <p>З ініціативи учнівського самоврядування у ліцеї запроваджуються деякі освітні проекти. В інтерв'ю лідер учнівського парламенту повідомила про акцію озеленення території закладу за участю депутатів, про акції милосердя. За ініціативи адміністрації та учителів до закладу запрошують артистів філармонії, лялькового театру, драматичного театру. Учні ліцею відвідують музеї. Під час анкетування учні повідомили, що найчастіше вони беруть участь у різноманітних заходах з власної ініціативи (63%), з ініціативи класного керівника (22%). Найбільш активними вони є у проведенні класних заходів (78%), менш активними – у шкільних (27%) та в заходах на рівні громади (17%). Найчастіше в ліцеї організуються екскурсії (89%), відвідування кінотеатрів (54%) та пікніки на природі (41%), найменше – спортивні свята (17%).</p> <p>Усі педагоги стверджують, що керівництво підтримує їхню ініціативу щодо розвитку закладу і місцевої громади. У документації керівника практично не висвітлюються питання підтримки освітніх та громадських ініціатив учасників освітнього процесу.</p> <p>Режим роботи закладу враховує потреби учасників освітнього процесу, особливості діяльності ліцею, відповідає санітарним нормам, затверджений наказом керівника. Переважна частина батьків (94%) задоволена організацією освітнього процесу в закладі.</p> <p>Розклад навчальних занять складено відповідно до навчального навантаження з урахуванням вікових особливостей учнів, поділу окремих предметів на групи. Навчальне навантаження в основному розподіляється рівномірно протягом дня та тижня. Наявність одного спортивного залу призводить до того, що там одночасно проводяться навчальні заняття фізичної культури у двох класах. У своєму інтерв'ю учнівський лідер повідомила, що під час складання розкладу навчальних занять враховується думка учнів, що розклад складено оптимально, навчальні заняття розподілено рівномірно. Більшість здобувачів освіти (81%) повідомили, що вони цілком та переважно задоволені розкладом занять, майже п'ята частина респондентів основною причиною незадоволення вважають багато</p>
---	---

	<p>занять (18%), 30% великий обсяг домашніх завдань, 18% – складні предмети в розкладі стоять першими та останніми уроками.</p> <p>Розклад навчальних занять у закладі освіти сформований відповідно до освітньої програми та річного навчального плану. Під час складання розкладу заступник керівника користується санітарними нормами, Державним стандартом, освітньою програмою закладу.</p> <p>У річному плані роботи закладу відображено вибір профілю в 10-11 класах, курсів за вибором та факультативів. З результатів анкетування випливає, що 62% учнів брали участь у виборі курсів за вибором і факультативів. Результати батьківського анкетування засвідчили, що 32% батьків брали участь у виборі курсів.</p> <p>У закладі освітній процес організовано за різними формами: сімейною (домашньою) формою, педагогічний патронаж. Зокрема в ліцеї навчається двоє учнів за домашньою (сімейною) формою навчання, один – за індивідуальною формою (педагогічний патронаж). Індивідуальні навчальні плани розроблено та затверджено наказом директора. У період обмежувальних протиепідемічних заходів використовуються технології змішаного та дистанційного навчання. Про це повідомили в інтерв'ю заступник директора та лідер учнівського самоврядування. Питання організації та вдосконалення технологій змішаного та дистанційного навчання розглядається на засіданні педагогічної ради.</p> <p>У ліцеї для комунікації між суб'єктами дистанційного навчання ефективно використовуються вебсайт, платформа для комунікації Zoom (для проведення педрад, нарад, навчальних занять), електронний сервіс Google Classroom (для проведення навчальних занять, забезпечення зворотного зв'язку), комунікаційний додаток Viber (для зворотного зв'язку), електронний журнал освітнього порталу «Нові знання». Електронні платформи схвалено для використання на засіданні педагогічної ради та активно використовуються педагогічними працівниками для організації освітнього процесу.</p> <p>Отже, освітній процес та ухвалення управлінських рішень у закладі здійснюється з урахуванням та на підставах конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, з урахуванням їхньої думки; організовано системний зворотний зв'язок.</p>
4.5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності	<p>У закладі реалізується політика академічної доброчесності, зокрема розроблено, схвалено педагогічною радою та затверджено наказом Положення про академічну доброчесність. Заступник директора в інтерв'ю повідомила, що формуванню академічної доброчесності в учасників освітнього процесу сприяють виховні години, просвітницька робота, зокрема через роз'яснення, розміщені на інформаційних стендах. Питання академічної доброчесності розглядалося на засіданні педагогічної ради, батьківських зборах, про що повідомив керівник закладу в опитувальнику. В інтерв'ю лідер учнівського самоврядування повідомила, що члени учнівського самоврядування не залучалися до розроблення Положення про академічну доброчесність, проте учні з ним ознайомлені.</p> <p>Більшість учнів поінформована щодо дотримання академічної доброчесності, зокрема 39% старшокласників зазначили, що бесіди про важливість дотримання академічної доброчесності в закладі проводяться регулярно, 39% – не регулярно, 5% – лише на початку навчального року. 16% ліцеїстів стверджують, що подібні заходи не проводяться або вони не розуміють, про що йдеться. Під час анкетування педагоги повідомили, що у своїй професійній діяльності, зокрема щодо забезпечення академічної доброчесності, вони оцінюють результати учнів об'єктивно й</p>

	<p>неупереджено (34%), унеможливають списування (21%), під час використання інформації вказують використане джерело (29%), проводять бесіди з учнями та їхніми батьками (16%).</p> <p>Усі педагоги стверджують, що в закладі освіти проводяться інформаційні, освітні заходи, спрямовані на формування негативного ставлення до корупції. 25% старшокласників зазначили, що вчителі та керівництво ліцею інформують їх про негативне ставлення до корупції на навчальних заняттях, 17% – на позаурочних заходах, 39% – під час бесід, 6% – під час бесід із запрошенням гостей. Водночас планом роботи ліцею не передбачено заходи, спрямовані на формування в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.</p> <p>Отже, керівництво закладу освіти сприяє дотриманню учасниками освітнього процесу академічної доброчесності. Водночас варто систематизувати роботу щодо формування негативного ставлення до корупції.</p>
--	--

Рівні оцінювання:

Вимога/правило	Рівень освітньої діяльності
4.1.	достатній
4.2.	достатній
4.3.	високий
4.4.	достатній
4.5.	достатній
За напрямом 4 : достатній	

Оцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

У Чернівецькому ліцеї №8 імені Т.Г.Шевченка розроблено, схвалено на засіданні педагогічної ради й оприлюднено на сайті Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (далі – Положення). Перший розділ документа «Загальні положення» містить принципи, на яких ґрунтується процес створення та реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі, мету її розбудови та функціонування, інформацію про відповідальну особу (директор закладу) за реалізацію системи.

Другим розділом Положення визначено складові системи забезпечення якості освіти ліцею, що відповідають вимогам Закону України «Про освіту».

Політика та процедури забезпечення внутрішньої системи забезпечення якості освіти описано в розділі 3 та визначають спрямованість на:

- створення системи та механізмів забезпечення академічної доброчесності;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління;
- забезпечення наявності в ліцеї необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- створення в ліцеї інклюзивного освітнього середовища;
- запобігання та протидію булінгу (цькуванню);
- застосування системи внутрішнього моніторингу для відстеження та коригування результатів освітньої діяльності.

Водночас зазначені напрями функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти не узгоджені зі Стратегією розвитку закладу, зокрема не відповідають визначеним у розділі 6 Стратегії «Процедури системи забезпечення якості освіти» напрямам «освітнє середовище; система оцінювання освітньої діяльності; педагогічна діяльність; управлінська діяльність» та не враховують стратегічних завдань «формування багатовимірного безпечного психологічно комфортного, розвиваючого, креативного, мотивуючого до наукового пошуку та самопізнання простору», «ефективного для реалізації поставленої мети формування індивідуальних освітніх траєкторій учнів шляхом упровадження різних форм здобуття освіти (очної, дистанційної, сімейної, екстернату, педагогічного патронажу)», «організація системи

позакласної роботи, метою якої є виховання відповідальних громадян, здатних до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь громадськості, суспільства», «збереження та зміцнення морального та фізичного здоров'я учасників освітнього процесу», «створення умов для переходу на академічну, організаційну та фінансову автономію ліцею», «забезпечення прозорості та інформаційної відкритості діяльності ліцею, зокрема засобами вебсайту закладу». У розділі 3 визначено ресурси, які необхідні для функціонування інформаційних систем закладу, організації освітнього процесу, створення інклюзивного освітнього середовища, запобігання та протидії булінгу, впровадження системи внутрішнього моніторингу освітньої діяльності та якості освіти, самооцінювання якості педагогічної та управлінської діяльності, оцінювання навчальних досягнень учнів. Водночас така інформація за змістом визначає стратегічні напрямки розвитку закладу освіти. У цьому ж розділі міститься опис методів (опитування, спостереження, аналіз документації) та інструментарію збору інформації (пам'ятки для аналізу, анкети, бланки спостереження).

Розділ 4 присвячений опису системи, механізмів забезпечення академічної доброчесності та відповідальності за її порушення.

У розділі 5 «Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти» міститься перелік нормативних документів, що затверджують рекомендовані критерії оцінювання рівнів знань учнів усіх ланок освіти.

Розділи 6 «Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників» та 7 «Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності адміністрації ліцею» включають усі критерії оцінювання, передбачені в системі інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти за напрямками 3 «Педагогічна діяльність» та 4 «Управлінська діяльність».

У розділі 8 «Механізми реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти» детально описані процедури внутрішньої системи забезпечення якості освіти, зокрема форми узагальнення результатів самооцінювання за певним напрямком, періодичність оцінювання, відповідальні за самооцінювання працівники закладу, способи ухвалення управлінських рішень за результатами самооцінювання. Водночас інформація узагальнена, неконкретизована і не може бути використана для здійснення самооцінювання без доопрацювання. Положення потребує доповнення розділу, присвяченого здійсненню внутрішнього моніторингу. Додатком до Стратегії розвитку ліцею є «Перспективний план моніторингу стану викладання освітніх галузей, навчальних предметів», водночас Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти не містить відповідного розділу з належним обґрунтуванням та деталізацією моніторингових процедур.

За змістом Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Ліцею № 8 потребує узгодження зі Стратегією розвитку, вилучення надмірної та невідповідної за змістом інформації, урахування особливостей закладу освіти тощо. Самооцінювання за цим Положенням не здійснювалося.

Голова експертної групи

заступник начальника управління -
начальник відділу інституційного аудиту
управління Державної служби якості освіти
у Чернівецькій області

Олена ГРИГОР'ЄВА